ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 15ης Δεκεμβρίου 1993 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-113/92, C-114/92 και C-156/92,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του tribunal du travail de Charleroi (Βέλγιο) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Enrico Fabrizii (C-113/92),

Pietro Neri (C-114/92)

και

Office national des pensions (ONP),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, υπό τη κωδικοποιημένη μορφή που έλαβε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6),

και

αίτηση του tribunal du travail de Bruxelles προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Aldo Del Grosso (C-156/92)

και

Office national des pensions (ONP),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 7, 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ καθώς και των άρθρων 12 και 46 του προμνησθέντος κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, F. A. Schockweiler και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— οι E. Fabrizii, P. Neri και A. Del Grosso, εκπροσωπούμενοι από τον D. Rossini, συνδικαλιστικό εκπρόσωπο της Confédération des syndicats chrétiens,

— το Office national des pensions, εκπροσωπούμενο από τον R. Masyn, γενικό διευθύνοντα σύμβουλο του Office αυτού,

— μόνο στην υπόθεση C-156/92, η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπουμένη από τον J. Devadder, διοικητικό διευθυντή στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τον M. Wolfcarius, μέλος της Νομικής της Υπηρεσίας, και τον Θ. Μαργέλλο, υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στη νομική υπηρεσία,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Office national des pensions, εκπροσωπουμένου από τον J.-P. Lheureux, γραμματέα των διοικητικών υπηρεσιών του Office αυτού, και την Επιτροπή κατά τη συνεδρίαση της 1ης Απριλίου 1993,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαΐου 1993,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δύο αποφάσεις της 2ας Απριλίου 1992, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 10 και 13 Απριλίου 1992, το tribunal du travail de Charleroi υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, υπό την κωδικοποιημένη μορφή που έλαβε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6, στο εξής: κανονισμός).

2 Με απόφαση της 30ής Απριλίου 1992, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Μαΐου 1992, το tribunal du travail de Bruxelles υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 7, 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ καθώς και των άρθρων 12 και 46 του κανονισμού.

3 Τα ζητήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ τριών Ιταλών διακινουμένων εργαζομένων και του βελγικού Office nationale des pensions (στο εξής: ONP) όσον αφορά τον υπολογισμό της λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου συντάξεώς τους.

4 Ο Fabrizii, ενάγων της κύριας δίκης στην υπόθεση C-113/92, ήταν εργάτης υπεδάφους ορυχείου στο Βέλγιο επί 26 έτη, περίοδος απασχολήσεως που του επιτρέπει να αναγνωρίσει 4 πρόσθετα πλασματικά έτη εργασίας στο εν λόγω κράτος μέλος. Αρχικώς, το ONP χορήγησε στον Fabrizii την προβλεπομένη από τη νομοθεσία του κράτους αυτού σύνταξη εργάτη ορυχείου λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου, υπολογισθείσα βάσει πλήρους ασφαλιστικής σταδιοδρομίας 30 ετών.

5 Αργότερα, ο Fabrizii έλαβε ιταλική σύνταξη λόγω της στρατιωτικής υπηρεσίας του στην Ιταλία από το 1940 μέχρι το 1945, διάστημα που αντιστοιχεί σε 4 έτη του βελγικού ασφαλιστικού συστήματος των εργατών ορυχείου.

6 Το ONP προέβη επομένως σε επανεξέταση των δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου και μείωσε τη διάρκεια της βελγικής ασφαλιστικής σταδιοδρομίας του σε 26 έτη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10, παράγραφος 2, 1°, τέταρτο εδάφιο, του βελγικού βασιλικού διατάγματος 50, περί των συντάξεων των μισθωτών εργαζομένων λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου και των συντάξεων επιζώντων, της 24ης Οκτωβρίου 1967 (Moniteur belge της 27ης Οκτωβρίου 1967, σ. 1125, στο εξής: βασιλικό διάταγμα), όπως μεταγενεστέρως έχει τροποποιηθεί.

7 Δυνάμει της διατάξεως αυτής, ο αριθμός των προσθέτων πλασματικών ετών ασφαλίσεως μειώνεται συγκεκριμένα κατά τον αριθμό των ετών για τα οποία ο εργαζόμενος μπορεί να αξιώσει σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου δυνάμει άλλου βελγικού ασφαλιστικού συστήματος, εκτός εκείνου των ελευθέρων επαγγελματιών, ή ασφαλιστικού συστήματος άλλης χώρας.

8 Ο Neri, ενάγων της κύριας δίκης στην υπόθεση C-114/92, υπήρξε εργάτης στο Βέλγιο επί 34 έτη. Αρχικώς, το ONP του χορήγησε βελγική σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου βάσει ασφαλιστικής σταδιοδρομίας 39 ετών, διότι του αναγνωρίστηκαν πέντε πρόσθετα πλασματικά έτη.

9 Με την οριστική εκκαθαριστική απόφαση, το ONP του χορήγησε σύνταξη που αντιστοιχούσε σε 38 έτη ασφαλίσεως. Του αφαιρέθηκε το πλεονέκτημα ενός πλασματικού έτους, με το αιτιολογικό ότι στο μεταξύ είχε λάβει ιταλική σύνταξη λόγω της στρατιωτικής υπηρεσίας του στην Ιταλία που αντιστοιχούσε σε 7 έτη ασφαλίσεως στο Βέλγιο. Συγκεκριμένα, το σύνολο των ετών που αρχικώς ελήφθησαν υπόψη στο Βέλγιο (39) και στη συνέχεια στην Ιταλία (7) υπερέβαινε

κατά ένα έτος τη μονάδα της ασφαλιστικής σταδιοδρομίας, η οποία στο βελγικό δίκαιο περιορίζεται στα 45 έτη ασφαλίσεως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 ter του βασιλικού διατάγματος.

10 Ο Del Grosso, ενάγων της κύριας δίκης στην υπόθεση C-156/92, συμπλήρωσε στο Βέλγιο ως μισθωτός εργαζόμενος πραγματική ασφαλιστική σταδιοδρομία 41 ετών. Το ONP αρχικώς του χορήγησε, δυνάμει μόνον της βελγικής νομοθεσίας, ετήσια σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου υπολογισθείσα με βάση 44 έτη ασφαλίσεως, διότι στα πραγματικά έτη ασφαλίσεως προστέθηκαν τρία πλασματικά έτη ασφαλίσεως.

11 Μετά τη χορήγηση στον ενδιαφερόμενο ιταλικής συντάξεως λόγω των επτά ετών ασφαλίσεως που συμπλήρωσε στην Ιταλία, το ONP του αφαίρεσε το πλεονέκτημα των πλασματικών ετών ασφαλίσεως, στη συνέχεια δε μείωσε τα εναπομένοντα 48 έτη κατά τρία έτη πραγματικής ασφαλίσεως προκειμένου η σταδιοδρομία του να ισούται με τη μονάδα σταδιοδρομίας των 45/45, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10 bis του βασιλικού διατάγματος, και υπολόγισε τη βελγική σύνταξη με βάση ασφαλιστική σταδιοδρομία 38 ετών (45-7) προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ιταλική σύνταξη.

12 Το άρθρο 10 bis του προμνησθέντος βασιλικού διατάγματος προβλέπει συγκεκριμένα ότι, οσάκις ο μισθωτός εργαζόμενος μπορεί να αξιώσει σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου δυνάμει του διατάγματος και σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου ή ανάλογο πλεονέκτημα δυνάμει ενός ή πλειόνων άλλων ασφαλιστικών συστημάτων και οσάκις το άθροισμα των κλασμάτων που, για καθεμία από τις συντάξεις αυτές, εκφράζουν την αναλογία τους, υπερβαίνει τη μονάδα, η επαγγελματική σταδιοδρομία που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συντάξεως μισθωτού εργαζομένου λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου μειώνεται κατά τα έτη που είναι αναγκαίο ώστε το εν λόγω άθροισμα να ισούται με τη μονάδα. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, νοείται ως «άλλο σύστημα» κάθε άλλο βελγικό σύστημα παροχής συντάξεων λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου και συντάξεων επιζώντων, πλην εκείνου των ελευθέρων επαγγελματιών, και κάθε άλλο ανάλογο ασφαλιστικό σύστημα ξένης χώρας ή σύστημα ισχύον για το προσωπικό οργανισμού διεθνούς δημοσίου δικαίου.

13 Μόνον οι περίοδοι ασφαλίσεως που οι τρεις ενδιαφερόμενοι συμπλήρωσαν στην Ιταλία δεν θα τους παρείχαν σ' αυτό το κράτος μέλος δικαίωμα συντά-

ξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου. Εντούτοις, ο ιταλικός ασφαλιστικός φορέας τους χορήγησε σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου λαμβάνοντας υπόψη, βάσει του άρθρου 46 του κανονισμού, τη συνολική διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως που συμπλήρωσαν οι ενδιαφερόμενοι στην Ιταλία και στο Βέλγιο.

14 Ενώπιον των αιτούντων δικαστηρίων, οι Fabrizii και Neri ζήτησαν τη χορήγηση της βελγικής συντάξεώς τους χωρίς μείωση. Ο Del Grosso υποστήριξε ότι δικαιούται βελγική σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συντάξιμου χρόνου αντιστοιχούσα στα 41 έτη πραγματικής ασφαλίσεως που συμπλήρωσε στο Βέλγιο.

15 Κρίνοντας ότι οι διαφορές αυτές εγείρουν ζητήματα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, τα δύο εθνικά δικαστήρια υπέβαλαν στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

Στις υποθέσεις C-113/92 και C-114/92

«1) Ενόψει του γράμματος του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71, πρέπει ο φορέας που είναι αρμόδιος για τον προσδιορισμό του θεωρητικού ποσού της συντάξεως να εφαρμόζει τη δική του νομοθεσία, όπως, μεταξύ άλλων, τις νομοθετικές διατάξεις σχετικά με τις προϋποθέσεις αναγνωρίσεως ή εξομοιώσεως των διεκδικουμένων για τον υπολογισμό της συντάξεως περιόδων, προκειμένου να καθορίζει αν οι περίοδοι ασφαλίσεως ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί και αναγνωριστεί ως τέτοιας φύσεως υπό τη νομοθεσία άλλων κρατών μελών μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της εν λόγω παροχής;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως: αν ο αρμόδιος φορέας καταλήξει στη διαπίστωση ότι ορισμένες περίοδοι ασφαλίσεως ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί σε άλλο κράτος μέλος δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της συντάξεως, σημαίνει το γεγονός αυτό ότι δεν τηρείται η αρχή του συνυπολογισμού;

3) Ενόψει του γράμματος του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1408/71 και ειδικότερα προκειμένου για τον προσδιορισμό της συνολικής διάρκειας των περιόδων ασφαλίσεως ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί πριν από την επέλευση του κινδύνου, πρέπει ο αρμόδιος φορέας να λαμβάνει υπόψη όλες τις περιόδους ασφαλίσεως ή κατοικίας που έχουν συμπληρωθεί και αναγνωριστεί ως τέτοιας φύσεως από τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών;

4) Για να προσδιορίσει την αναλογία της διάρκειας των περιόδων που έχουν συμπληρωθεί υπό την εθνική του νομοθεσία, μπορεί ο αρμόδιος φορέας να εφαρμόζει τους δικούς του εξωτερικούς κανόνες περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως;»

Στην υπόθεση C-156/92

«Ενόψει των άρθρων 7, 48 και 51 της Συνθήκης, καθώς και των άρθρων 12 και 46 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, ενόψει των στόχων και των αρχών που εκφράζουν οι εν λόγω διατάξεις και της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ερωτάται αν το κοινοτικό δίκαιο παρέχει στο βελγικό Δημόσιο τη δυνατότητα μειώσεως της συντάξεως που οφείλεται λόγω πραγματικής εργασίας στο Βέλγιο με το αιτιολογικό ότι το σύνολο των ετών εργασίας στο εν λόγω κράτος και σε άλλο κράτος μέλος υπερβαίνει το σύνολο των ετών σταδιοδρομίας (45 έτη για τους άνδρες και 40 για τις γυναίκες) που καθιερώνει το άρθρο 2 του βασιλικού διατάγματος 205, της 29ης Αυγούστου 1983 (με το οποίο θεσπίζεται το άρθρο 10 bis στο βασιλικό διάταγμα 50), τη στιγμή κατά την οποία τα έτη ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας αποκλειστικά και μόνον στο Βέλγιο δεν υπερβαίνουν τα 45, ενώ, εξάλλου, δεν αναγνωρίστηκαν πλασματικά έτη ασφαλίσεως;»

16 Με διάταξη της 30ής Απριλίου 1992, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου διέταξε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων C-113/92 και C-114/92 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

17 Με διάταξη της 28ης Ιανουαρίου 1993, η υπόθεση C-156/92 ενώθηκε με τις ανωτέρω δύο υποθέσεις προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

18 Στην έκθεση ακροατηρίου εκτίθενται λεπτομερώς τα πραγματικά περιστατικά των κύριων δικών, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνον καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Εφαρμοστέα νομοθεσία επί του προσδιορισμού των περιόδων ασφαλίσεως που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εκκαθάριση των παροχών που προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού

19 Με το πρώτο του ερώτημα, το tribunal du travail de Charleroi, επιληφθέν των υποθέσεων C-113/92 και C-114/92, ζητεί καταρχάς να πληροφορηθεί βάσει ποιας νομοθεσίας η στρατιωτική υπηρεσία που οι διακινούμενοι εργαζόμενοι προσέφεραν υπό τη νομοθεσία κράτους μέλους πλην εκείνης του προβαίνοντος στην εκκαθάριση φορέα πρέπει να θεωρηθεί ως περίοδος ασφαλίσεως για τον υπολογισμό του ποσού της καταβλητέας παροχής σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού.

20 Πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο ε', του κανονισμού, ο καλούμενος ή ανακαλούμενος να υπηρετήσει στις ένοπλες δυνάμεις κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού.

21 Εξάλλου, το άρθρο 1, στοιχείο ιη', του κανονισμού ορίζει ότι, για την εφαρμογή του κανονισμού, ως περίοδοι ασφαλίσεως νοούνται οι περίοδοι εισφορών ή απασχολήσεως που καθορίζονται ή αναγνωρίζονται ως περίοδοι ασφαλίσεως από τη νομοθεσία υπό την οποία συμπληρώθηκαν.

22 Επομένως, οι περίοδοι ασφαλίσεως που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της παροχής κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού πρέπει να προσδιορίζονται με αναφορά στη νομοθεσία υπό την οποία συμπληρώθηκαν, χωρίς να είναι αναγκαίο να έχουν αναγνωριστεί ως περίοδοι ασφαλίσεως από τη νομοθεσία του κράτους του αρμοδίου ασφαλιστικού φορέα.

23 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το γράμμα του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού, δυνάμει του οποίου ο αρμόδιος φορέας προσδιορίζει το πραγματικό ποσό της παροχής βάσει του θεωρητικού ποσού που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, κατ' αναλογία προς τη διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν προ της επελεύσεως του κινδύνου, υπό τη νομοθεσία που εφαρμόζει, εν σχέσει προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν προ της επελεύσεως του κινδύνου υπό τις νομοθεσίες όλων των σχετικών κρατών μελών (βλ. απόφαση της 18ης

Φεβρουαρίου 1992 στην υπόθεση C-5/91, Di Prinzio, Συλλογή 1992, σ. I-897, σκέψη 49).

24 Συγκεκριμένα, όπως τονίζει το ίδιο το tribunal du travail de Charleroi στο δεύτερο ερώτημά του, η προσμέτρηση, για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της συντάξεως, μόνον των περιόδων ασφαλίσεως που θεωρούνται ως τέτοιες από τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα θα ανέτρεπε την εφαρμογή των κανόνων συνυπολογισμού και αναλογικού επιμερισμού του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β'.

25 Επομένως, ο αρμόδιος φορέας πρέπει, για τον υπολογισμό του θεωρητικού ποσού της παροχής σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού, να θεωρεί ως περιόδους ασφαλίσεως κατά την έννοια της διατάξεως αυτής τις περιόδους της στρατιωτικής υπηρεσίας του εργαζομένου που αναγνωρίστηκαν ως τέτοιες από τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, ακόμη και αν οι περίοδοι αυτές δεν έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη στο κράτος μέλος του αρμοδίου φορέα.

26 Εντούτοις, πρέπει να υπομνηστεί ότι, σε μια περίπτωση όπως αυτή του Fabrizii, ο διακινούμενος εργαζόμενος δικαιούται ήδη, δυνάμει του άρθρου 46, παράγραφος 1, του κανονισμού, αυτοτελή παροχή ίση με την πλήρη σύνταξη που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα, κατ' εφαρμογήν μόνον της νομοθεσίας αυτής και χωρίς προσφυγή στην προσμέτρηση των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό τις νομοθεσίες των άλλων κρατών μελών στις οποίες έχει υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος. Η προσμέτρηση των περιόδων αυτών δεν είναι προδήλως αναγκαία για τη συμπλήρωση των περιόδων ασφαλίσεως που διανύθηκαν υπό τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα, για την απόκτηση του δικαιώματος επί των παροχών. Συγκεκριμένα, το θεωρητικό ποσό της παροχής κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', λαμβανομένου υπόψη του στοιχείου γ' της ίδιας διατάξεως, ισούται εν πάση περιπτώσει με το ποσό της αυτοτελούς παροχής κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, οπότε δεν μπορεί να προκύψει κανένα ευνοϊκότερο αποτέλεσμα από την εφαρμογή του άρθρου 46, παράγραφος 2, του κανονισμού (βλ. προμνησθείσα απόφαση Di Prinzio).

27 Επομένως, σε μια τέτοια κατάσταση, το θεωρητικό ποσό της συντάξεως πρέπει να καθορίζεται από τον αρμόδιο φορέα του οποίου η νομοθεσία παρέχει δικαίωμα πλήρους συντάξεως, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη περίοδοι ασφαλίσεως που ο εργαζόμενος συμπλήρωσε σ' άλλο κράτος μέλος.

28 Επομένως, στο tribunal du travail de Charleroi πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, για τον υπολογισμό του ποσού της παροχής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού, ο αρμόδιος φορέας πρέπει να συνυπολογίσει όλες τις περιόδους ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό τις νομοθεσίες των κρατών μελών στις οποίες έχει υπαχθεί ο εργαζόμενος, ακόμη και αν οι περίοδοι αυτές δεν έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη κατά το δίκαιο του κράτους μέλους το αρμοδίου φορέα. Πάντως, οσάκις ο εργαζόμενος δικαιούται ήδη, δυνάμει του άρθρου 46, παράγραφος 1, του κανονισμού, αυτοτελή παροχή ίση με την πλήρη σύνταξη που χορηγείται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα, χωρίς προσφυγή στην προσμέτρηση των περιόδων που συμπληρώθηκαν υπό τις νομοθεσίες των άλλων κρατών μελών στις οποίες έχει υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος, η προσμέτρηση των περιόδων αυτών δεν είναι αναγκαία για τη συμπλήρωση των περιόδων που διανύθηκαν υπό τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα, για την απόκτηση του δικαιώματος επί των παροχών.

29 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα που υπέβαλε το tribunal du travail de Charleroi, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα που υπέβαλε το δικαστήριο αυτό.

Μέθοδος υπολογισμού του πραγματικού ποσού της παροχής κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού

30 Με τα δύο αυτά τελευταία ερωτήματα, το tribunal de Charleroi ερωτά αν, για τον προσδιορισμό του πραγματικού ποσού της παροχής που προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού, ο αρμόδιος φορέας, αφενός, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις περιόδους ασφαλίσεως που αναγνωρίζονται ως τέτοιες από τις εθνικές νομοθεσίες στις οποίες έχει υπαχθεί ο διακινούμενος εργαζόμενος και, αφετέρου, αν μπορεί να εφαρμόζει τους απαγορεύοντες τη σώρευση παροχών εξωτερικούς του κανόνες προκειμένου να καθορίσει, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού, το εν λόγω πραγματικό ποσό.

31 Ως προς την προσμέτρηση των περιόδων ασφαλίσεως, το Δικαστήριο έκρινε ήδη ότι ο αρμόδιος φορέας υπολογίζει, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού, το πραγματικό ποσό της παροχής, βάσει του θεωρητικού ποσού και κατόπιν αναλογικού επιμερισμού της διάρκειας των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν προ της επελεύσεως του κινδύνου υπό την νομοθεσία που εφαρμόζει, εν σχέσει προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν προ της επελεύσεως του κινδύνου υπό τις νομοθεσίες όλων των οικείων κρατών μελών.

32 Ως προς την εφαρμογή των απαγορευόντων τη σώρευση εξωτερικών κανόνων του αρμοδίου φορέα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. τις αποφάσεις της 4ης Ιουνίου 1985 στις υποθέσεις 58/84, Romano, Συλλογή 1985, σ. 1679, σκέψη 15, και 117/84, Ruzzu, Συλλογή 1985, σ. 1697, σκέψη 16), εθνικός κανόνας που μειώνει τα πρόσθετα έτη πλασματικής απασχολήσεως που θα μπορούσαν να αναγνωριστούν υπέρ του εργαζομένου, σε συνάρτηση με το αριθμό των ετών για τα οποία ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αξιώσει σύνταξη σ' άλλο κράτος μέλος από το κράτος του αρμοδίου φορέα, αποτελεί πράγματι διάταξη μειώσεως κατά την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 2, του κανονισμού.

33 Πρέπει επίσης να υπομνηστεί ότι, για τις ανάγκες του υπολογισμού των παροχών βάσει του κοινοτικού δικαίου, οι διατάξεις του κανονισμού πρέπει να εφαρμόζονται στο σύνολό τους, οπότε ο αρμόδιος φορέας πρέπει να λαμβάνει υπόψη του επίσης τις διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφος 2, του κανονισμού (βλ. την προμνησθείσα απόφαση Di Prinzio, σκέψη 46).

34 Δυνάμει της διατάξεως αυτής, οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία κράτους μέλους ρήτρες μειώσεως σε περίπτωση σωρεύσεως παροχής με άλλες παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως, κτηθείσες βάσει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους από το κράτος του αρμοδίου φορέα, δεν έχουν εφαρμογή οσάκις ο ενδιαφερόμενος απολαύει παροχών της ιδίας φύσεως, ιδίως γήρατος, των οποίων η εκκαθάριση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του ιδίου κανονισμού (βλ. απόφαση της 11ης Ιουνίου 1992 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-90/91 και C-91/91, Di Crescenzo και Casagrande, Συλλογή 1992, σ. I-3851, σκέψη 18).

35 Επομένως, σε περιπτώσεις όπως αυτές των υποθέσεων C-113/92 και C-114/92, όπου οι αναγνωριζόμενες από την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία πλασματικές

περίοδοι είναι προγενέστερες της επελεύσεως του κινδύνου κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1408/71, οι περίοδοι αυτές πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του πραγματικού ποσού της παροχής και δεν επιτρέπεται να αφαιρεί ο αρμόδιος φορέας την περίοδο απασχολήσεως που ο εργαζόμενος συμπλήρωσε σ' άλλο κράτος μέλος από τα πλασματικά έτη που προστίθενται στα έτη πραγματικής απασχολήσεως βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στην οποία υπάγεται.

36 Επομένως, το κατόπιν αναλογικού επιμερισμού πραγματικό ποσό της συντάξεως πρέπει να υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προ της επελεύσεως του κινδύνου πλασματικές περιόδους, οι οποίες προστίθενται στα έτη πραγματικής απασχολήσεως ή απασχολήσεως που εξομοιώνεται προς πραγματική από τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα (βλ. προμνησθείσα απόφαση Di Prinzio, σκέψεις 54 έως 56).

37 Τέλος, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, επειδή οι διατάξεις του άρθρου 46 του κανονισμού πρέπει να εφαρμοστούν στο σύνολό τους, ο υπολογισμός του κατόπιν αναλογικού επιμερισμού πραγματικού ποσού της παροχής πρέπει πάντοτε να πραγματοποιείται, ακόμη και σε περίπτωση όπως αυτή του Fabrizii, όπου ο ενδιαφερόμενος μπορεί να δικαιούται πλήρη σύνταξη σ' ένα κράτος μέλος χωρίς να υπάρχει ανάγκη προσφυγής στις περιόδους ασφαλίσεως που συμπλήρωσε σ' άλλα κράτη μέλη (βλ. προμνησθείσα απόφαση Di Prinzio, σκέψεις 50 και 51).

38 Επομένως, στο tribunal du travail de Charleroi πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι για τον υπολογισμό του πραγματικού ποσού της παροχής κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού ο αρμόδιος φορέας πρέπει να λαμβάνει υπόψη του όλες τις περιόδους ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν και αναγνωρίστηκαν ως τέτοιες από τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών και δεν μπορεί να εφαρμόζει τους απαγορεύοντες τη σώρευση εξωτερικούς του κανόνες για τον προσδιορισμό του εν λόγω πραγματικού ποσού.

Επί του σχετικού με τον κανόνα της μονάδας της σταδιοδρομίας ερωτήματος

39 Από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής προκύπτει ότι το tribunal du travail de Bruxelles ζητεί κυρίως να πληροφορηθεί αν, αφενός, τα άρθρα 12, παράγραφος 2, και 46, του κανονισμού και, αφετέρου, τα άρθρα 7, 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ εμποδίζουν την εφαρμογή εθνικής διατάξεως όπως το άρθρο 10 bis του βασιλικού διατάγματος που περιορίζει σε 45 έτη τη μονάδα της ασφαλιστικής σταδιοδρομίας των μισθωτών εργαζομένων, καθόσον η

εφαρμογή τέτοιας διατάξεως έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της περιόδου πραγματικής ασφαλίσεως που συμπλήρωσε διακινούμενος εργαζόμενος εντός του οικείου κράτους μέλους κατά τον αριθμό των ετών που εργάστηκε υπό τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, οσάκις το άθροισμα των ετών ασφαλίσεως που συμπλήρωσε ο ενδιαφερόμενος στα δύο κράτη υπερβαίνει τη μονάδα της εν λόγω ασφαλιστικής σταδιοδρομίας.

40 Για να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό, διαπιστώνεται καταρχάς ότι εθνική διάταξη όπως η επίμαχη στα πλαίσια της διαφοράς της οποίας επελήφθη το tribunal du travail de Bruxelles αποτελεί διάταξη μειώσεως κατά την έννοια του άρθρου 12, παράγραφος 2, του κανονισμού.

41 Ακολούθως, πρέπει να εξεταστούν οι όροι υπό τους οποίους οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 12 και 46 του κανονισμού επιτρέπουν την εφαρμογή εθνικής διατάξεως απαγορεύουσας τη σώρευση όπως η επίμαχη της ενώπιον του tribunal du travail de Bruxelles δίκης.

42 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι όσον αφορά την εκκαθάριση των παροχών γήρατος μισθωτού εργαζομένου που έχει υπαχθεί στη νομοθεσία πολλών κρατών μελών, στον αρμόδιο φορέα απόκειται να συγκρίνει τις παροχές γήρατος που οφείλονται κατ' εφαρμογήν μόνον του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των απαγορευόντων τη σώρευση κανόνων του, με εκείνες που οφείλονται κατά το κοινοτικό δίκαιο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένου του απαγορεύοντος τη σώρευση κανόνα που περιέχεται στο άρθρο 3 της διατάξεως αυτής, και να χορηγήσει στον διακινούμενο εργαζόμενο την παροχή της οποίας το ποσό είναι το υψηλότερο (βλ. ιδίως την προμνησθείσα απόφαση Di Crescenzo και Casagrande, της 11ης Ιουνίου 1992, σκέψη 17).

43 Οσάκις ο ενδιαφερόμενος δικαιούται παροχές γήρατος της ιδίας φύσεως των οποίων η εκκαθάριση πραγματοποιείται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 46 του κανονισμού, οι απαγορεύοντες τη σώρευση εθνικοί κανόνες πρέπει να μην εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 2, δεύτερη φράση, του κανονισμού. Αντιθέτως, οσάκις ο υπολογισμός της συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου πραγματοποιείται σύμφωνα μόνο με την εθνική νομοθεσία, το άρθρο 12, παράγραφος 2, πρώτη φράση, του κανονισμού καθιστά αντιτάξιμες στον δικαιούχο τις απαγορεύουσες τη σώρευση εθνικές ρήτρες.

44 Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, με τις παρατηρήσεις που κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, το ONP υπογραμμίζει το γεγονός ότι, κατ' εφαρμογήν του εθνικού ασφαλιστικού συστήματος, στον Del Grosso χορηγήθηκε βελγική σύνταξη μεγαλύτερη από εκείνη που του παρέχει το άρθρο 46 του κανονισμού.

45 Επομένως, τα άρθρα 12, παράγραφος 2, και 46 του κανονισμού δεν εμποδίζουν την εφαρμογή εθνικής διατάξεως μειώσεως όπως η επίμαχη στα πλαίσια της εθνικής δίκης, οσάκις, σε περίπτωση σωρεύσεως των καταβαλλομένων παροχών από τους αρμοδίους φορείς δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών, ο υπολογισμός της συντάξεως γήρατος πραγματοποιείται, όπως στην κύρια δίκη, σύμφωνα μόνο με την εθνική νομοθεσία.

46 Ως προς το αν τα άρθρα 7, 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ εμποδίζουν την εφαρμογή διατάξεως μειώσεως όπως η επίμαχη στα πλαίσια της εθνικής δίκης, πρέπει εκ προοιμίου να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 1989 στην υπόθεση 305/87, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Συλλογή 1989, σ. 1461, σκέψη 13), το άρθρο 7 της Συνθήκης ΕΟΚ εφαρμόζεται αυτοτελώς μόνο σε καταστάσεις διεπόμενες από το κοινοτικό δίκαιο για τις οποίες η Συνθήκη δεν προβλέπει ειδικούς κανόνες.

47 Στον τομέα όμως της ελεύθερης κυκλοφορίας των μισθωτών εργαζομένων, η διάταξη αυτή τίθεται σε εφαρμογή και συγκεκριμενοποιείται με τα άρθρα 48 έως 51 της Συνθήκης ΕΟΚ.

48 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι μια ρήτρα μειώσεως όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη λειτουργεί ανεξαρτήτως τόσον της ιθαγενείας των εργαζομένων όσον και του κράτους μέλους κατά το σύσημα συντάξεων του οποίου συμπληρώθηκαν οι υπερβαίνουσες τη μονάδα της ασφαλιστικής σταδιοδρομίας περίοδοι ασφαλίσεως.

49 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η απαγόρευση των δυσμενών διακρίσεων λόγω της ιθαγενείας των εργαζομένων δεν αντίκειται σε ρήτρα μειώσεως όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη.

50 Με το ερώτημα του tribunal du travail de Bruxelles ζητείται επίσης από το Δικαστήριο να αποφανθεί αν το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ αντιτίθεται στην εφαρμογή ρήτρας μειώσεως όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, καθόσον τελικώς η εφαρμογή αυτή θα έπληττε τη διατήρηση των κεκτημένων ή των υπό κτήση δικαιωμάτων επί των παροχών γήρατος των διακινουμένων εργαζομένων και κατά συνέπεια θα μπορούσε να συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία τους.

51 Επ' αυτού, πρέπει να τονιστεί ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, η εφαρμογή των απαγορευουσών τη σώρευση ρητρών του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα έχει ως συνέπεια τη μείωση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που ο ενδιαφερόμενος αποκτά δυνάμει του εθνικού δικαίου του προαναφερθέντος φορέα σε συνάρτηση με τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που του παρέχονται σ' άλλο κράτος μέλος από μόνη την εφαρμογή του κανονισμού, χωρίς πάντως το άθροισμα των καταβαλλομένων δύο συντάξεων στα δύο κράτη μέλη να είναι μικρότερη από τη σύνταξη που οφείλεται δυνάμει μόνον του εθνικού δικαίου του αρμοδίου φορέα, αν ο ενδιαφερόμενος έχει εργαστεί καθόλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του στο κράτος μέλος του φορέα αυτού.

52 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το άρθρο 51 δεν εμποδίζει την εφαρμογή εθνικής ρήτρας μειώσεως, καθόσον η μείωση της συντάξεως στην οποία προβαίνει ο αρμόδιος φορέας αντισταθμίζεται από τα πλεονεκτήματα που το κοινοτικό δίκαιο παρέχει στον ενδιαφερόμενο προσφέροντάς του τη δυνατότητα να επικαλεστεί την ταυτόχρονη εφαρμογή των νομοθεσιών πολλών κρατών μελών περί κοινωνικής ασφαλίσεως.

53 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι στο ερώτημα που υπέβαλε το tribunal du travail de Bruxelles πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ούτε τα άρθρα 12, παράγραφος 2, και 46 του κανονισμού ούτε τα άρθρα 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ εμποδίζουν την εφαρμογή απαγορεύοντος τη σώρευση εθνικού κανόνα περιορίζοντος στα 45 έτη τη μονάδα της ασφαλιστικής σταδιοδρομίας των μισθωτών εργαζομένων και επαγομένου τη μείωση της περιόδου ασφαλίσεως που πράγματι συμπλήρωσε διακινούμενος εργαζόμενος εντός του κράτους μέλους του προβαίνοντος στην εκκαθάριση ασφαλιστικού φορέα κατά τα έτη ασφαλίσεως που συμπλήρωσε σ' ένα δεύτερο κράτος μέλος, καθόσον η μείωση των δικαιωμάτων του διακινουμένου εργαζομένου που του παρέχονται στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται ο προβαίνων στην εκκαθάριση φορέας αντισταθμίζεται από τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που του παρέχονται με τον κανονισμό στο δεύτερο κράτος μέλος.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Βελγική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλαν με αποφάσεις της 2ας και της 30ής Απριλίου 1992 το tribunal du travail de Charleroi και το tribunal du travail de Bruxelles, αποφαίνεται:

1) Για τον υπολογισμό του ποσού της παροχής κατ' εφαρμογήν του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, υπό την κωδικοποιημένη μορφή που έλαβε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983, ο αρμόδιος ασφαλιστικός φορέας κράτους μέλους πρέπει να συνυπολογίζει το σύνολο των περιόδων ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν υπό τις νομοθεσίες των κρατών μελών στις οποίες έχει υπαχθεί ο εργαζόμενος, ακόμη και αν οι περίοδοι αυτές δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το δίκαιο του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα. Πάντως, οσάκις ο εργαζόμενος δικαιούται ήδη, δυνάμει του άρθρου 46, παράγραφος 1, του κανονισμού, αυτοτελή παροχή ίση προς τη χορηγουμένη κατά τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα πλήρη σύνταξη, χωρίς προσφυγή στην προσμέτρηση των περιόδων που συμπληρώθηκαν υπό τις νομοθεσίες των άλλων κρατών μελών στις οποίες έχει υπαχθεί ο ενδιαφερόμενος, η προσμέτρηση των περιόδων αυτών δεν είναι αναγκαία για την συμπλήρωση των περιόδων που διανύθηκαν υπό τη νομοθεσία του κράτους μέλους του αρμοδίου φορέα, για την απόκτηση του δικαιώματος επί των παροχών.

2) Για τον υπολογισμό του πραγματικού ποσού της παροχής κατά την έννοια του άρθρου 46, παράγραφος 2, στοιχείο β', του προμνησθέντος κανονισμού 1408/71, ο αρμόδιος φορέας πρέπει να λαμβάνει υπόψη του όλες τις περιόδους ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν και αναγνωρίστηκαν ως τέτοιες από τις νομοθεσίες όλων των κρατών μελών και δεν μπορεί να εφαρμόζει τους απαγορεύοντες τη σώρευση εξωτερικούς του κανόνες για τον προσδιορισμό του προαναφερθέντος πραγματικού ποσού.

3) Ούτε τα άρθρα 12, παράγραφος 2, και 46 του προμνησθέντος κανονισμού 1408/71 ούτε τα άρθρα 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ εμποδίζουν την εφαρμογή απαγορεύουσας τη σώρευση εθνικής διατάξεως περιορίζουσας στα 45 έτη τη μονάδα της ασφαλιστικής σταδιοδρομίας των μισθωτών εργαζομένων και επαγομένης τη μείωση της περιόδου ασφαλίσεως που πράγματι συμπλήρωσε ο διακινούμενος εργαζόμενος εντός του κράτους μέλους του προβαίνοντος στην εκκαθάριση φορέα κατά τα έτη ασφαλίσεως που συμπληρώθηκαν σ' ένα δεύτερο κράτος μέλος, καθόσον η μείωση των δικαιωμάτων του διακινουμένου εργαζομένου που του παρέχονται στο κράτος μέλος στο οποίο υπάγεται ο προβαίνων στην εκκαθάριση φορέας αντισταθμίζεται από τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που του παρέχονται με τον κανονισμό στο δεύτερο κράτος μέλος.

Mancini Schockweiler Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Δεκεμβρίου 1993.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

G. F. Mancini